

ΕΤΡΙΞΑ τὰ δόντια μου με λύσσα. Μὰ κουκουλώθηκα πιό καλά με τίς παχειές προθείες, και προσποιήθηκα πώς ροχαλιζώ, μόλις άκουσα πλάι μου τόν σύντροφό μου Χάρρου να σηκώνεται προφυλακτικά απ' τὸ στρώμα.

ΓΑΛΛΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ

ΤΟΥ GRANT ALLEN

ΔΥΟ ΦΙΛΟΙ

—Μμμμ!... Θά πάη νά τή βρῆ! σκέφθηκα, και μιά τρικυμία μίσους και ζήλειας άναστάτωσε τήν ψυχή μου. Θά πάη νά τή βρῆ... Θά σφίξη τὸ κορμί της μέσα στό στήθαρά του μπράτσά και τὰ χείλη του θά φιλήσουν τὰ δικά της...

Ὁ Χάρρου ἦταν τώρα ὀρθός. Τὸν ένοιωθα—δέν τὸν έβλεπα, κουκουλωμένος καθός ἦμου—μὰ τὸν ένοιωθα νά με κυττάζει ὑποπτα. Τὸ προσποιητὸ ροχαλητὸ μου τὸν καθησύχασε, και τὸν άκουσα νά περνάει τίς μπότες του, νά δοκιμάζει τὰ μακρυὰ σπηρούνια του, νά φοράει τὸ πέτσινο σακκάκι του, και νά περνάει σταυρωτὰ τὸ κοινοτούφεκό του.

Τράβηξε πρὸς τήν πόρτα τώρα, κι' ἐγὼ άνασήκωσα λιγάκι τήν προθεία πού σκέπαζε τὸ πρόσωπό μου. Μισοσθουμένη ἡ φωτιά στό τζάκι, φώτιζε ὡστόσο καθαρά τὸ έσωτερικό του καλυθιού μας. Μὲ φθόνου τώρα θαύμαζα τὸ γιγάντιο κορμί το συντρόφου μου, τὸν πλατειεὸς ώμοσ του και τὸ άγέρωχο παρουσιαστικό του.

Μὰ κι' ἐγὼ δέν ἦμου κανένα φοσημί. Τόλεγε κι' ἐμένα ἡ καρδιά μου, και τή δύναμή μου, τή ζήλευση πολλοί. Γιατί προτίμησε τὸν Χάρρου, ἡ Ζουανίτα; Ἡ μελαχροινή, ἡ φλογερή αὐτὴ κρεολή... Χίλιες φορές ὡς τότε τήν εἶχα καταραστή με τήν ψυχή μου! Πὼς έξέπεσε σὸ ἐρημικό μας χωριό, χαμένο μέσα στις άγριες βουνοπλαγιές τοῦ Περού; Για ποίό λόγο άφησε τὸ λιμάνι της, τοὺς ναυτικούς της, τήν παρὰ τὰ ταξέρνα της, κι' ἦρθε σὲ μὰς τοὺς ὀδόντα ὄλους-όλους τσοπάνηδες και χρυσοθήρες τοῦ άπομέρου ἐκείνου συνοικισμού...!

Τί άναστάτωσε μὰς ἔφερε, ἡ γυναίκα αὐτὴ μέσα σὲ τὸσους μισόγριους και μισοπροκληνωμένους άντρες... Ἡ σκέψη της μου αστίγωσε καυτέρὰ τήν ψυχή, και σπάρραζε βίαια κάτω απ' τὸ σκέπασμά μου.

—Ποίος εἶνε; μούγκρισα ἀβάσταχτα, άκούγοντας τὸν σύντροφό μου νά τραβῆει σιγά τὸ σόστη.

—Εὐπηρες, Τζίμ! μου εἶπε ἐκείνος με φωνὴ ένοχλημένη. Ἐγὼ εἶμαι... Μὲ δέρνει μιά αλλόκοτη αὐπνία, κι' ἔσωνα τὸν καπνὸ... Ἡ ἄδεια πίπα μου εἶνε άνυπόφορη και πᾶω στήν καντίνα ν' αγοράσω καπνὸ... Θέλες τίποτα, ἐσύ...!

Σκύλισσα, μὰ ἔκρηξα τήν ὀργή μου. Εἶπα μονάχα εἰρωνικά:

—Τυχερός εἶσαι... Ἐσύ θά βρῆς καπνὸ... Γιατί μονάχα σὲ σέ νά β' ανοίξη τήν καντίνα της ἡ Ζουανίτα, τέτοια ὥρα και με τέτοια σκοτάδια!...

—Παραστικά σου, Τζίμ! με δέικοφε ἔντονα ὁ Χάρρου. Ἐχεις τὸ διάβολο σὸ στέροκο σου άπόψε, φαίνεται... Μὰ δέν σὲ παρεξηγῶ... Κοιμήσου νά σου περάση!...

—Σκαμὸς! ὀβρλιαξά, κι' ἔκανα νά σηκωθῶ. Μὰ ὁ Χάρρου ἔκλεινε τώρα βροντερὰ τήν πόρτα με ἔξαλλο θυμὸ, κι' άκουσα τὸ βάρυ τὸ βῆμα ν' άνηχη στή γῆ βιαστικό. Ἄμεσως ὕστερα άκουσα τὸ χαρωπὸ χροειτίσμα τοῦ αλόγου του, τὸν γρηγορὸ καλπασμό του, κι' ὄλα ἠσύχασαν κατόπιν.

Στὴ στιγμή ἐγὼ πετάχτηκα ὀρθιος. Ἄνοιξα τήν πόρτα τοῦ καλυθιού μας, κάθησα σὸ κατώφλι της, και πρότεινα με άνακούφιση τὸ φλογισμένο πρόσωπό μου σὸ νυχτερινὸ δροσερὸ ἀγιάζι.

Κύτταξα τ' άστέρια πού ἔδειχναν μεσάνυχτα. Ἐστερα χαμή-

λώσα τὸ κεφάλι μου, τὸ στήριξα στὰ γόνατά μου, κι' ἀποροφῆθηκα σιγά-σιγά σὲ βαθειὰ κι' αγωνιώδη σιλλογή. Θεέ μου, πόσο εὐτυχισμένος ἦμου πρὶν με τὸν Χάρρου... Ἡ ὀρφάνεια μας και ἡ φτώχεια μὰς εἶχε ἔνωσει πρὶν ἀπὸ χρόνια σὸ Περναμπούκο...

Φορτωνόμαστε μαζί τὰ σακκιά τοῦ καφέ, και τὰ κουβαλοῦσαμε στὰ βατόρια, κερδίζοντας ἔτσι με ἰδρώτα τὸ ψομί μὰς... Στὸ ἴδιο νερὸ τὸ βροχάμε, στις τσῆνες συχνές φορές πού τὸ μοιραζόμαστε ζερὸ και σέκο... Στὸ ἴδιο νυχτερινὸ σχολεῖο μάθαμε τὰ πέντε γράμματα μὰς... Στὴν ἴδια σοφίτα, τὴν πανίψηλη κι' ἀραχνιασμένη, κοιμόμαστε τὰ βράδια, άνακουφίζοντας τήν κούρασή μὰς... Μαζὺ ἀποφασίσαμε άργότερα νά φύγουμε απ' τήν πόλι, ζητώντας τύχη και περιπέτειες και πλῆθος πὲ ὄλλα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος... Μὰ μὲς ἔξέπεσε, πρὸ τριῶν χρόνων, δὰ πάνω στὰ χρυσορυχεῖα, σκάβοντας ἔνα ἔξαμνο για χρυσάφι, και παστῶνοντας κρέατα βωδιῶν τὸ ἄλλο!...

Πὼς χόθηκε ἀνάμεσά μὰς ἔτσι, ἡ μοιραία αὐτὴ κρεολή; Πὼς μου πῆρε τὸ μυαλὸ ἡ θερμὴ της σάρκα κι' ἡ ἀκτινοβολη ματιά της; Γιατί τὴν ἀγαπῶ ἔτσι; Γιατί τὴν ποθῶ ἔτσι; Κι' ἐκείνη, ἵνατι προτιμάει τώρα τὸν Χάρρου, ἀφοῦ πρῶτα ξετρέλλανε ἐμένα με τίς φιλάρεσκες διαβολίες της;

Σὲ μισῶ, Χάρρου... Εἶσαι ὁ τυχερός, ὁ εὐνοισμένος της ἐσύ, κι' αὐτὴ ἡ ἔπιτυχία σου γευεῖς φαρμάκι τήν καρδιά μου. Με τυφλώνει ὁ πόθος... Με τρελλάινει τὸ πάθος... Ξεχνῶ τὸν ἀδελφικό θεσμό μὰς, Χάρρου... Ξεχνῶ τίς συχνές άγρότιες

σου ὅταν με φλόγιζε ὁ πυρετός μου...

Ξεχνῶ πὸσες φορές σπρηχτήκα, ἄδυνα ὀς και σκελετωμένος ἀπὸ βαρειές ἀρρώστειες, σὸ ἀδελφικό σου μπράτσο και περπατούσαμε σιγά-σιγά σὲ δροσούλα στὰ τάρκα... Ξεχνῶ πὸσες φορές στερήθηκες κρυφὰ ἀπὸ μένα και τὸ ψομί σου ακόμα, για νά μου οικονομήσες φάρμακα και λίγο γάλα... Ὁ-λα, ὄλα τὰ ξεχνῶ, Χάρρου... Καὶ θυμοῦμαι μονάχα τώρα, πὼς ἐσύ εἶσαι πού σφιγεις τὴ στιγμή αὐτὴ στήν ἀγκαλία σου τὸ ποθητὸ κορμί της Ζουανίτας... Μὰ δέν θά τὸ χαρῆς ἄλλη νυχτιά... Ὁχι... Ὁχι... Ὁχι!...

Μὲ λύσσα, με ἀφρούς σὸ στόμα, τινάχτηκα ὀρθός. Πέρασα βιαστικά τίς μπότες μου, ντύθηκα, κι' ἔχωσα σὸ Ζουανί-

κα μου τὸν μπαλὰ με τὸν ὀποιο λιάνιζα τὰ κρέατα. Ἐπειτα, ἀποφασισμένος νά βάψω τὰ χέρια μου σὸ ἄιμα, καθάλλικεψα τὸ ἀλόγο μου και τὸ σπηρούνια βίαια πρὸς τήν κατεῦθυση τοῦ συνοικισμού: Ὅπουδήποτε ἀντάμωνα τὸν Χάρρου, Μὰ τὸ ἄνοιγα τὸ κρανίο άγρια!...

Σὲ λίγο σταμάτησα τὸν καλπασμό, γιατί βρισκόμου σὲ μιά ἀπότομη κακοτοπία, σπαρακέντα με μυτερὰ βράχια και πυκνοὺς θάμνους. Χρειάστηκε δέκα λεπτά της ὥρας νά τήν περάσω, σ' αὐτὰ ὅμως τὰ δέκα λεπτά ἡ ἔξωσή μου μετριάστηκε, κι' ὄρχισο νά σκέπτωμαι πιὸ ψύχραιμα. Ἄλλοιμονο, ἔμιας: Δέν ἦταν ἡ τύψη, ἡ σωτήρια κι' εὐλογημένη τύψη, αὐτὴ πού πράννε ἔτσι τήν εξαγριωμένη παραφροσύνη μου ὅταν ὁ ὑπολογισμός, ἡ ὑποψη σκέψη, αὐτὸ πού μ' ἔσπρωχνε τὴ στιγμή ἐκείνη: Βασάνιζα τὸ μυαλὸ μου τώρα, ὄχι για νά νικήσω τὸν ἀποτρόπαιο σκοπὸ μου, ἀλλὰ πὼς νά ενεργοῦσα, ὡστε νά σκότωνο πιὸ σίγουρα και πιὸ ακίνδυνα για ἰμένα, τὸν ἀδελφικό μου φίλο...

Τὸ φεγγάρι ἄρχισε νά βγαίνει και νά φωτίζει καθαρά τίς βουνοπλαγιές μπροστὰ μου, καθὼς τὸ ἔστρεφα τὴ ράχη μου. Κι' ἐκεῖ πούθγαινα πειὰ απ' τήν κακοτοπία και ἔψαχνα νά δω πού θάστηνα τὸ φονικό καρτέρι μου, άκουσα σὸν βάθος τὸ μονοπατιὸ ἔλαφρὸ καλπασμὸ ἀλόγων και ἔνοιόαστο κού-

Ἄρμισα κατ' ἑτάνω του, με τὸν μπαλὰ σὸ χέρι...

Βεντολόγι.

Ξεχώρια ολοκάθαρα τώρα τόν Χάρρου μ' έναν άλλον, κι' ή απότομη, εμφάνισή του μού άνηψε άμέσως τό ευφωλωμένο πάθος τής ψυχής μου. Βλαστήημασά τότε άπάσιαι, έθγαλα ένα μουγκρητό, και σηπουρίζοντας άγρια τό έλογο μου, κατέβησά κατεπάνω του με τόν υπαλλά στο γέρι.

Ο άλλος ό άγνωστος σταμάτησε τρουαγμαμένος κι' έστρεψε τό έλογο του γιά νά φύγη. Μιά ό Χάρρου με άτάραχη, με φρεκιάστική γαλήνη, άρρησε τό έλογο του νά προχωρή σιγά. Ξεκρέμασε τό όπλο του και με σημάδεψε κατάρτηθα και σταθερά!

Όλα αυτά ξετυλίχθηκαν με ταχύτητα άστραπιαία. Δέκα φορές θά ήμου νεκρός, αν ήθελε νά με πυροβολήση. Μά εκείνος ξεάκολουθούσε νά με σημάδεύει με την τρομερή μπούκα του όπλή του, κι' άταν πειά έβόλασε κοντά του, κατέβησος παρεθύσά τό κοντάρι άπ' τόν ώμο του, και φώναξε Βραχνά :

—Χτύπα, ακυλί!...

Όλο χόρευαν μπρός στα μάτια μου, κι' ό κόσμος σκούτείνισσε. Ένοιωσα κάτι νά σφίγγη τό λαρούγγι μου, νά ξεροβιάζει την καρδιά μου, και μουγκρίζοντας άπό πόνο, παράτησα τά χαλιάρια και κυλιότητά λιπόθυμος κάτω άπ' τή σέλλα.

—Είσαι κουτός, καυμένε! Ιούλεγε χαμογέλασά ό Χάρρου δυό άρες άργότερα, σκυμένος στο προσκεφάλό μου και βρέχοντας τό φλογισμένο μέτωπό μου με κρήες κομπρέσσες. Φαντάστηκες πως θά προτιμούσα τή Ζουάνιτα άπ' τή φίλια μας :

—Τή συχαίνομαι τώρα, σούρλιασα, άνασκιρτώντας. Δέν θέλω όστε νά τή βλέπω... Θά τή βρώσω, όταν τή δω... Γιά τό γατηρί τής, κόντεψα νά σε...

—Μά την έβρισκα πιο πούν έγώ! με διέκοψε ό Χάρρου, με φωνή στοργική. Νά, ρώτησε τόν κύριο εκεί... Μαζύ του ήμου τόση ώρα... Πήγα στό συνοικισμό νά τόν συνατήσω σύμφωνα με ραντεβού μας, γιά νά κανονίσουμε μαζί τήν τιμή τών παστών κρεάτων... Συμφωνήσαμε, κι' ερχόμαστε τήν ώρα που μάζ άντάμωσες έξω φρενών εσύ!...

—Τα παραλέ, Χάρρου! διέκοψα, χωρίς νά συγκατηθώ. Μιά τέτοια ώρα δώσατε ραντεβού !... Και γι' ατ' νά μην είμαι κι' ένώ μπροστά, στα παζαρεμμάτά σας !... Δέν είμαι συνοικειώτ' σου !...

Ο άγνωστος τότε, μιά συμπαθητική κι' ειλκρινής μορφή, ήρθε κοντά μου, με χτύπησε στόν ώμο προστατευτικά, και έλεπε :

—Δέν σάς ήθελε μπροστά ό σύντροφός σας, κύριε... Σας φύλαξε μεγαλειότερο μερίδιο άπ' τό ποσόν τής συμφωνίας μας, κι' ήταν βέβαιος πως δέν θά τό δεχόσαστε έσείς, αν ξέρατε... Γι' αυτόν τό λόγο, σάς έκρυψα τό ραντεβού μας, και με ώρκισσε στό λόγο μου νά μη σας φανερώσω τό πραγματικό ποσό!...

Κι' ενώ ό γενναίος σ' άγνωστος μου χαμήλωνε με στενοχώρια τά μάτια του, έγώ, δακρυσιμένος, βουδός άπό συγκίνηση και τύφι, έγχειρα πλάι τό κεφάλι μου και του φίλησα τό τιμο χέρι του...

ΜΙΚΡΑ - ΜΙΚΡΑ

Τ' ΑΡΜΑΤΑ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΗ

Μετά τή μάχη τής Άράχωσας, ένας στρατιώτης παρουσίασθηκε στόν Καραϊσκάκη και του έλεπε :

—Άρχηγέ, ό τάδε στρατιώτης μου πήρε τ' άρματά μου! Ήτανε μαλαμοκαπινημένα! Νά διατάξης νά μου τ' άδωσή!

—Σου τ' άδωρεψε, ούρέ, ή σο τό π'ήρ' με τό ζόρι; ρώτησε άμέσως ό Καραϊσκάκης τόν παραπονούμενο.

—Μου τ' άπ'ηρε με τό σταινό, άρχηγέ! άπάντησε ό στρατιώτης.

—Γιατί δέν τόν σκότωσες, ούρέ; ξαναρώτησε ό Καραϊσκάκης.

—Γιά νά μην μπώ στα αίματα.

—Σάν δέν θές, ούρέ, νά μπαίνης στα αίματα, πάγε νά γίνης καλύτερος στή Τατάρνα ν' άγιάσης και τήν ψυχή σου! Πάγε νά φιλήσης τό χέρι, σ' ατουνού που σοδ πήρε τ' άρματά, γιατί σοδ έδγαλ' ένα βάρος άνωφέλητο.

ΤΑ ΟΡΑΙΟΤΕΡΑ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Οι βασιλείς και οι κείνοι θνητοί. Ή τιμή του Έσταυρωμένου και ή Έβραϊκή παλαιολογία. Ή γρηές στον Παράδεισο του Μωάμεθ. Ο Μαλλέρμ και ή γυναικίς με τ' άχμημένα πρόσωπα. Θάνατος εν τώ μέσω δυε ληστών. Ο ζωγράφος... INRI. Βολταίρος και Ρουσσώ.

Κάποτε, σε μιά συναντήσραφή, στην όποια παρευρίσκετο και ό Ρουσσώ, ό έπισκοπος τού Ρουέν, προσπαθώντας ν' αποδείξη ότι οι βασιλείς είνε άνωτεροί από τους ζωνούς θνητούς, έλεπε :

—Οι βασιλείς είνε οι Θεοί τής γής.

—Δέν ξέρω, φώναξε τότε ό Ρουσσώ, αν ό Καλλιγούλας, ό Νέρον ή ό Λαυτιανός ήσαν Θεοί. Είμαι βέβαιος όμως ότι δέν ήσαν άνθρωποι...

Κάποτε ό ζώιης Λαερτινός έμαθε πως ένας Έβραϊός παλαιολογίης ήχε στο μαγαζί του έναν Έσταυρωμένον σπανία τέχνης, κι' έτρεξε άμέσως νά τόν αγοράσή. Έπειδή όμως ό Έβραϊός τού ζήτησε ένα άπέρογκο ποσόν, ό ζώιης ήθελεσ νά του έλεπε :

—Γιατί ζητάς τόσο πολλά γιά τό άντίγραφο, αφού πούλησες άλλοτε τό πρωτότυπο άντί τριάντονα άργυρίων !...

Κάποτε μιά γρηολία φώτισε τόν Μωάμεθ τί έτρεπε νά κάνει γιά νά πόν στον Παράδεισο.

—Στόν Παράδεισο, τής άποκρίθηκε ό Προφήτης, δέν άπόχρουν γρηές, καλή καρδιά...

Έπειδή όμως τήν έλε νά διαρκή, τήν ευσπλαχνίστηκε και πρόσθεσε :

—...Γιατί Ξαναεινώνουν, πριν μπούν μέσα σ' αυτόν !...

Μόλις άκουσε τή διασφαλίη αυτή τό Προφήτη, ή γρηή γίνυρε με μιάς χαρούμενη και φώναξε :

—Εύλογημένο νάμα τ' όνομα τού Κυρίου !

Ο Μαλλέρμ, μιλώντας κάποτε γιά τις γυναίκες που καλλιόπουν ύπερβολικά τό πρόσωπό τους, έλεπε :

—Δέν μ' άρέσουν ή γυναίκες που είνε δέκα χρόνια μεγαλιότερες από τό πρόσωπό τους !...

Ο Γάλλος ποιητής Ρενιάρ, ως τήν τελευταία του στιγμή, διετήρησε άέμεγκες τις πνευματικές του δυνάμεις. Όταν έλεδ δυό φίλους του διεκδηγόσας, που πήγαν νά παρενεθούν στο θάνατό του, γύρισε και τούς έλεπε :

—Έλάτε πιο κοντά, φίλοι μου. Σταθήτε ό ένας άριστερά μου κι' ό άλλος δεξιά μου. Έπιθύω νά πεθάνω όπως κι' ό Ήσους, μεταξύ δυο ληστών !...

Ο ζώιης Μαντεβί ήταν πάντα καταχρεωμένος. Μιά μέρα, που άκουσε κάποιον φίλο του νά λέη μπροστά του ότι όποιος πληρώνει τούς δανειστάς τόν πλουτίζει, φώναξε :

—Ό! αυτά είνε ζωνταίνες, που τις διαδίδουν οι ξεπυλωτόροι άπ' τούς δανειστάς μου !...

Ένας από τους αιώλους τού αυτοκράτορος Κωνσταντίνου περιφανεύονταν πως όποιος εικόνα κι' αν έδινε, ήταν σε θέσι νά καταλάβη τίνος καλλιτέχνην ήταν έργο.

Μιά μέρα ό Κωνσταντίνος ήθελσε νά τόν πειράξη και, δείχνοντάς του μιά όμοιωτάτη εικόνα τού Έσταυρωμένου, τόν ρώτησε :

—Τίνος έργο είνε ό Χριστός αυτός;

—Μεγαλειότατε, άστεινεσθή; άποκρίθηκε ό αιώλικός στόν αυτοκράτορά του.

—Καθόλου, ξανάπε ό αυτοκράτορα. Μπορεί νά μιάς π'ητε τούς καλλιτέχνης τόν έκανε;

—Α, Μεγαλειότατε !... φώναξε, μπροστά στην έπιμονή τού αυτοκράτορος τούς ό αιώλικός. Φταίνε και νά μην είνε τυφλός και μπουξί εύκολότατα νά ιδή ότι είνε έργο του Ι.Ν.Β.Ι. !...

Όταν ό Ρουσσώ καταδιώχτηκε γιά τό περιφιακό έργο του «Αίμιλιας», ό Βολταίρος έγγραψε σ' αυτόν νά δεχθή τήν φιλοξενία του. Ο Ρουσσώ όμως, μόλις έλαβε τήν έπιστολή τού Βολταίρου, άρνήθηκε τήν φιλοξενία του με τό έξής περιήρητο γράμμα :

«Δέν έχω καμμιά συμπάθεια σε σάς, κύριε, γι' ατ' τις καυμάδες σας διαφθερίρατε τόν κόσμο. Z. Z. Ρουσσώ»

Ο Βολταίρος, όταν διαβασε τό προσβλητικό αυτό γράμμα, χωρίς καθόλου νά θυμώση, γιόρτισε :

—Ο καϊμένος ό Λάκωβος !... Είνε περισσότερο άρρωστος άπ' όσο πιστεύει ό κόσμος ! Όχι συμβουλέ, αλλά καλοί ζωοί τού χρειάζονται !...